Voorstel algemeen bestuur

Onderwerp	Verlengen Nota Bodembeheer Goorsche Veld
Zaaknummer	0000208928
Portefeuillehouder	W.A. Siebring
Vertrouwelijkheid	Openbaar

I. Voorstel

Samengevat wordt voorgesteld:

1. In te stemmen met het verlengen van het gebiedsspecifieke beleid in de Nota Bodembeheer Rutbekerveld (verondieping Goorsche Veld) tot uiterlijk 1 januari 2030.
2. Te bepalen dat gedurende deze verlengde looptijd het bestaande gebiedsspecifieke beleid, de daarbij behorende kwaliteitsnormen en het vastgestelde inrichtingsplan ongewijzigd van kracht blijven.

II. Kernboodschap

Het Rutbekerveld is een zandwinplas tussen Enschede en Haaksbergen. In het zuidwestelijke deel van de plas, het Goorsche Veld, wordt de bestaande plas ondieper gemaakt. Daarmee wordt versterking van landschap- en natuurontwikkeling beoogd. Voor deze verondieping heeft het algemeen bestuur in 2013 de Nota Bodembeheer Rutbekerveld vastgesteld. In september 2024 heeft het algemeen bestuur de looptijd van deze nota verlengd tot uiterlijk 1 januari 2027.

De initiatiefnemer heeft opnieuw verzocht om verlenging van de Nota Bodembeheer, nu tot 1 januari 2030. Aanleiding hiervoor is dat het overgangsrecht voor bestaande verondiepingen onder de Omgevingswet landelijk wordt verlengd van drie naar zes jaar, tot 1 januari 2030. Daarmee ontstaat ruimte om bestaande verondiepingen, waaronder Goorsche Veld, gedurende de overgangsperiode voort te zetten op basis van de bestaande gebiedsspecifieke voorwaarden.

Met dit voorstel wordt uitsluitend de looptijd van de bestaande Nota Bodembeheer aangepast aan het verlengde overgangsrecht. De inhoudelijke uitgangspunten, kwaliteitscriteria en het vastgestelde inrichtingsplan wijzigen niet. Daarmee blijft het bestaande gebiedsspecifieke kader van kracht gedurende de verlengde overgangsperiode.

III. Waarom wordt dit voorgesteld? Wat wil het AB met het voorstel bereiken?

Het voorstel heeft tot doel de juridische situatie voor het Goorsche Veld in overeenstemming te brengen met het verlengde overgangsrecht van de Omgevingswet. Daarmee kan de lopende verondieping worden voortgezet binnen de bestaande gebiedsspecifieke kaders en onder de bestaande voorwaarden.

Met de verlenging bereikt het algemeen bestuur dat het bestaande gebiedsspecifieke kader uit de Nota Bodembeheer ook na 1 januari 2027 van kracht blijft gedurende de door het Rijk verlengde overgangsperiode. Zonder verlenging vervalt de Nota Bodembeheer en kan de verondieping niet langer plaatsvinden onder de bestaande gebiedsspecifieke regels. Voor voortzetting van de verondieping zal de initiatiefnemer dan moeten beschikken over een omgevingsvergunning gebaseerd op het nieuwe wettelijke stelsel. Tegelijkertijd wordt op landelijk niveau nog gewerkt aan de verdere uitwerking van het beleids- en toetsingskader voor verondiepingen van diepe plassen. Door de Nota Bodembeheer te verlengen tot 1 januari 2030 blijft de bestaande situatie in stand totdat het landelijke kader is uitgewerkt.

Dit voorstel betreft geen nieuw beleid, maar een verlenging van bestaand gebiedsspecifiek beleid. De voortgang en effecten van de verondieping blijven gevolgd worden via de bestaande monitoring en rapportageafspraken.

IV. Toelichting op het voorstel/ kader

De Nota Bodembeheer Rutbekerveld is in 2013 vastgesteld voor het verondiepen van het Goorsche Veld. De nota bevat de onderbouwing van de gebiedsspecifieke normen voor het toepassen van grond en baggerspecie. Door deze nota kan het waterschap aanvullende eisen stellen ten opzichte van het generieke beleid voor diepe plassen.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is het Besluit bodemkwaliteit ingetrokken en is het instrument Nota Bodembeheer niet langer beschikbaar voor nieuwe situaties. Voor bestaande situaties is overgangsrecht opgenomen in het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet. In 2024 is de Nota Bodembeheer Goorsche Veld daarom verlengd tot uiterlijk 1 januari 2027.

Het Verzamelbesluit Omgevingswet IENW water en bodem 2027 wijzigt dit overgangsrecht door de termijn te verlengen van drie naar zes jaar. De initiatiefnemer heeft op basis daarvan verzocht de looptijd van de Nota Bodembeheer Goorsche Veld te verlengen tot 1 januari 2030. Dit voorstel geeft invulling aan dat verzoek.

Relatie met de beleidsnotitie Verondiepen Diepe Plassen

Op 4 februari 2026 heeft het algemeen bestuur de beleidsnotitie Verondiepen van diepe plassen vastgesteld. Deze beleidsnotitie is primair gericht op vergunningplichtige verondiepingen onder de Omgevingswet. Door het verlengde overgangsrecht blijft voor Goorsche Veld echter het bestaande juridische regime van toepassing, waardoor de beleidsuitgangspunten niet rechtstreeks aan het project kunnen worden opgelegd.

In de praktijk wordt de verondieping van het Goorsche Veld al uitgevoerd in lijn met de uitgangspunten uit de beleidsnotitie. Zo is voor het project een gebiedsspecifieke afweging gemaakt via de Nota Bodembeheer, heeft voorafgaand aan de besluitvorming een onafhankelijke ecologische beoordeling plaatsgevonden, wordt actief invulling gegeven aan omgevingsmanagement en participatie via een omgevingsmanager en klankbordgroep, en vindt monitoring van de waterkwaliteit plaats. Daarmee sluit de uitvoering van het project op belangrijke onderdelen aan bij de uitgangspunten van de in 2026 vastgestelde beleidsnotitie.

Relatie met moties algemeen bestuur 11 september 2024

Bij de behandeling van het voorstel tot verlenging van de Nota Bodembeheer Goorsche Veld op 11 september 2024 heeft het algemeen bestuur diverse moties aangenomen over kwaliteitsborging, monitoring, aansprakelijkheid en de rol van zandwinningsplassen binnen toekomstbestendig waterbeheer. De moties hebben geen betrekking op de voorgestelde verlenging van de looptijd van de Nota Bodembeheer, maar bevatten bestuurlijke aandachtspunten voor toezicht, monitoring en toekomstige beleidsontwikkeling rondom verondiepingen en zandwinningsplassen.
De in dit voorstel voorgestelde verlenging tot 1 januari 2030 betreft uitsluitend een verlenging van de looptijd van de bestaande Nota Bodembeheer als gevolg van het verlengde overgangsrecht onder de Omgevingswet. De inhoudelijke uitgangspunten, gebiedsspecifieke kwaliteitscriteria en het vastgestelde inrichtingsplan worden niet gewijzigd.

De motie over kwaliteitsverbetering, onafhankelijke controles en aansprakelijkheid ziet met name op de uitvoering van het project en de bestuurlijke zorgvuldigheid rond toezicht en monitoring. De verlenging van de Nota Bodembeheer verandert deze aandachtspunten niet.

De motie over zandwinningsplassen en klimaatadaptatie vraagt aandacht voor de betekenis van (voormalige) zandwinningsplassen voor waterbeschikbaarheid, droogtebestrijding en herstel van grondwaterstanden. Deze beleidsmatige vraagstukken staan los van de voorgestelde verlenging van de Nota Bodembeheer, maar kunnen wel relevant zijn bij toekomstige beleidsontwikkeling en eventuele besluitvorming over verondiepingen nadat het overgangsrecht is beëindigd.

De motie over verondiepingen vraagt aandacht voor onafhankelijke ecologische beoordelingen, monitoring van waterkwaliteit en ecologie en een zorgvuldige beoordeling van toe te passen materialen. Ook deze aandachtspunten blijven relevant, maar worden door de voorgestelde verlenging niet gewijzigd.

Conclusie
De voorgestelde verlenging van de Nota Bodembeheer tot 1 januari 2030 is in overeenstemming met de besluitvorming van het algemeen bestuur van 11 september 2024. De verlenging betreft uitsluitend het aanpassen van de looptijd van de bestaande Nota Bodembeheer aan het gewijzigde overgangsrecht. Er worden geen nieuwe gebiedsspecifieke normen vastgesteld en het vastgestelde inrichtingsplan wordt niet gewijzigd. De door het algemeen bestuur uitgesproken aandachtspunten in de moties blijven onverminderd relevant voor de verdere uitvoering van het project en voor toekomstige beleidsontwikkeling rondom verondiepingen en zandwinningsplassen.

V. Alternatief voorstel
Niet van toepassing.

VI. Argumenten
1.1 De verlenging sluit aan bij het gewijzigde overgangsrecht onder de Omgevingswet.
Het Rijk verlengt het overgangsrecht voor bestaande verondiepingen van drie naar zes jaar. Door de Nota Bodembeheer te verlengen tot uiterlijk 1 januari 2030 sluit het waterschap aan bij deze gewijzigde landelijke regeling.

1.2 De verlenging zorgt voor continuïteit van bestaande gebiedsspecifieke voorwaarden.
Met de verlenging blijven de bestaande gebiedsspecifieke normen en voorwaarden van kracht gedurende de verlengde overgangsperiode.

1.3 Er wordt geen nieuwe activiteit mogelijk gemaakt.
De voorgestelde besluitvorming ziet uitsluitend op de looptijd van de bestaande Nota Bodembeheer. De inhoudelijke uitgangspunten, kwaliteitscriteria en het inrichtingsplan wijzigen niet.

1.4 De verlenging doet geen afbreuk aan eerder meegegeven bestuurlijke aandachtspunten
Bij de besluitvorming in september 2024 heeft het algemeen bestuur aandacht gevraagd voor kwaliteitsborging, monitoring, aansprakelijkheid en de rol van zandwinningsplassen binnen toekomstbestendig waterbeheer. De voorgestelde verlenging wijzigt deze aandachtspunten niet. Zij blijven relevant voor de verdere uitvoering van het project en voor toekomstige beleidsontwikkeling rondom verondiepingen.

VII. Risico's en kanttekeningen

1.1 De verlenging kan vragen oproepen in relatie tot het recent vastgestelde beleid.
Het algemeen bestuur heeft op 4 februari 2026 de beleidsnotitie Verondiepen van diepe plassen vastgesteld. Bij de vaststelling van dat beleid was de verlenging van het overgangsrecht voor lopende verondiepingen nog niet concreet verwerkt in de besluitvorming. Door het verlengde overgangsrecht blijft voor Goorsche Veld voorlopig het bestaande juridische regime van toepassing. Daardoor kunnen de uitgangspunten uit de beleidsnotitie niet rechtstreeks als nieuwe verplichtingen aan dit lopende project worden verbonden.

1.2 Niet verlengen leidt ertoe dat het bestaande gebiedsspecifieke kader vervalt.
In de Nota Bodembeheer Goorsche Veld zijn de gebiedsspecifieke voorwaarden en kwaliteitseisen vastgelegd voor het toe te passen grond en baggerspecie. De huidige looptijd van de Nota Bodembeheer loopt tot 1 januari 2027. Zonder verlenging vervalt per 1 januari 2027 het voor het Goorsche Veld vastgestelde gebiedsspecifieke beoordelingskader uit de Nota Bodembeheer, terwijl het landelijke overgangsrecht voor bestaande verondiepingen doorloopt tot 1 januari 2030. Hierdoor ontstaat juridische onduidelijkheid over het toepasselijke toetsingskader voor de voortzetting van de lopende verondieping. Dit kan voorkomen worden door het verlengen van de huidige looptijd van de Nota Bodembeheer tot 1 januari 2030.

VIII. Financiën

Het voorstel leidt niet tot aanvullende financiële gevolgen buiten de reguliere begroting en bedrijfsvoering. De verlenging betreft uitsluitend de looptijd van bestaand gebiedsspecifiek beleid en leidt niet tot een aanvullend krediet of nieuwe investeringsopgave voor het waterschap.

IX. Communicatie

Na besluitvorming wordt de initiatiefnemer schriftelijk geïnformeerd over het besluit van het algemeen bestuur. Daarnaast wordt het besluit via de gebruikelijke bestuurlijke kanalen bekendgemaakt. In de communicatie wordt benadrukt dat het gaat om verlenging van een bestaande Nota Bodembeheer als gevolg van gewijzigd landelijk overgangsrecht. Ook wordt aangegeven dat de bestaande gebiedsspecifieke voorwaarden en monitoring ongewijzigd van kracht blijven.

X. Juridische zaken

De Nota Bodembeheer Rutbekerveld is vastgesteld onder het voormalige Besluit bodemkwaliteit. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is het Besluit bodemkwaliteit ingetrokken en is het instrument Nota Bodembeheer niet langer beschikbaar voor nieuwe situaties. Voor bestaande situaties voorziet artikel XVI van het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet in overgangsrecht.

Het algemeen bestuur heeft in 2024 besloten de Nota Bodembeheer te verlengen tot uiterlijk 1 januari 2027, aansluitend bij de toen geldende overgangstermijn van drie jaar. Het Verzamelbesluit Omgevingswet IENW water en bodem 2027 verlengt deze overgangstermijn van drie naar zes jaar. Daarmee loopt het overgangsrecht voor bestaande verondiepingen tot uiterlijk 1 januari 2030.

Het algemeen bestuur is het bevoegde bestuursorgaan om te besluiten over verlenging van de Nota Bodembeheer, omdat het algemeen bestuur de nota heeft vastgesteld en eerder heeft verlengd. Juridisch gezien ziet het besluit uitsluitend op aanpassing van de looptijd van bestaande gebiedsspecifieke regels aan het gewijzigde overgangsrecht. Er worden geen nieuwe normen vastgesteld en het inrichtingsplan wordt niet gewijzigd.

Het besluit kan worden bekendgemaakt volgens de reguliere procedure voor besluiten van het algemeen bestuur. Het voorstel gaat uit van inwerkingtreding van de wijziging van artikel XVI van het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet.

XI. Uitvoering

Na besluitvorming kan de initiatiefnemer de verondieping voortzetten conform de bestaande Nota Bodembeheer en het vastgestelde inrichtingsplan, uiterlijk tot 1 januari 2030. De bestaande monitoring en toezichtmogelijkheden blijven van toepassing.

Het waterschap volgt de verdere landelijke uitwerking van regelgeving en beleidskaders voor verondiepingen onder de Omgevingswet. Indien voor voortzetting na afloop van het overgangsrecht een vergunning of aanvullende besluitvorming nodig is, moet de initiatiefnemer daarvoor tijdig de benodigde stappen zetten.

XII. Bijlage(n)

1. Besluit verlenging Nota Bodembeheer Goorsche Veld tot 1 januari 2030.
2. Brief van de initiatiefnemer aan Waterschap Vechtstromen over verlenging van de Nota Bodembeheer Goorsche Veld tot 1 januari 2030.
3. Verzamelbesluit Omgevingswet IENW water en bodem 2027.

Besluit

Het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen;

gezien het advies d.d. 7 oktober 2026;

gelet op de artikelen 56 en 77 van de Waterschapswet;

BESLUIT

1 In te stemmen met het verlengen van het gebiedsspecifieke beleid in de Nota Bodembeheer Rutbekerveld (verondieping Goorsche Veld) tot uiterlijk 1 januari 2030.

2 Te bepalen dat gedurende deze verlengde looptijd het bestaande gebiedsspecifieke beleid, de daarbij behorende kwaliteitsnormen en het vastgestelde inrichtingsplan ongewijzigd van kracht blijven.

Aldus vastgesteld in de vergadering d.d. 28 oktober 2026.

Het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen,

dr. S.M.M. Kuks, watergraaf drs. R.I. Andringa, secretaris